

Érted? Érted!

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

10. évfolyam

Programcsomag: Felkészülés a felnőtt szerepekre

A modul szerzői: Págyor Henriett és Marsi Mónika

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Az érzelmi kapcsolatokról és a fogamzásgátlásról való közvetlen, tabuk nélküli beszélgetésre való készség kialakítása; empátiára és bizalomra nevelés; a gyerekek és a felnőttek világának közelítése, találkoztatása
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás: önismeret, viselkedés; kapcsolatok: felelősség, kommunikáció; életmód: életérzés Érzelmeik; konfliktus: dilemmahelyzet; erkölcs és jog: normák, lelkiismeret Tartalom: Eszmecsere a felelősségről, a fogamzásgátlásról, az abortusz etikai, erkölcsi megítéléséről
Megelőző tapasztalat	Hoztam neked piros rózsát; Zsák a faltját
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismeret: érzelmeink pontos azonosítása; autonómia Énhatékonyság-érzés: belső kontroll Társas kompetenciák: empátia, segítségkérés (felelősségvállalás önmagunkért és másokért, örömeire való képesség)
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom, Életvitel és gyakorlati ismeretek Tantárgyakhoz: biológia, társadalomismeret, emberismeret, etika, osztályfőnöki óra
Támogató rendszer	Milyen etikai dilemmák merülnek fel a terhességmegszakítással kapcsolatban? (http://www.behsci.sote.hu/nok/w_iabor4.htm)

Módszertani ajánlás

A foglalkozást három részletben és egy alkalommal is meg lehet tartani, bár a téma leginkább a 135 perces egységet igényli. Mivel a tárgyi ismeretek kooperatív csoportmunkán alapulnak, a csoportok kialakításánál mindenképpen irányított csoportalakítás javasolt. A téma intimitása és az erről folyó mégis nyílt beszéd rugalmasságot, a téma iránti nyitottságot követel a pedagógustól. A beszélgetőkörben megadott időhatárok opcionálisak, természetesen szabadon változtathatók.

A foglalkozás előtt érdemes azt a feladatot adni a gyerekeknek, hogy keressenek olyan anyagokat, eseteket az interneten, a sajtóban vagy irodalmi és filmalkotásokban, melyekben terhességmegszakításról van szó. Fontos, hogy a gyerekeknek legyenek előzetes ismereteik, és hogy tudjanak nyíltan beszélni a párkapcsolatról, szexualitásról. Tapasztalataink szerint ez akkor megy könnyebben, ha érzelmileg tudnak azonosulni mások történetével, bele tudnak helyezkedni mások helyzetébe.

A másik előzetes feladat a fent megadott honlapok tanulmányozása. Ha legalább az osztály egy része felkészült, lesznek előzetes ismereteik, könnyebb lesz velük dolgozni.

A téma bevezetésekor hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a személyeskedés minden formája kerülendő, neveket semmilyen körülmények között nem szabad említeni. (Gondolnunk kell arra is, hogy előfordulhat közvetlen vagy közvetett személyes érintettség.) Nem értékítéleteket alkotunk, hanem véleményeket ütköztetünk annak érdekében, hogy tisztában legyünk az egymás iránti felelősség fontosságával, azzal, hogy a szexualitásnak számos vonzata van, amire nem árt gondolni akkor, ha valaki érzelmi kapcsolatot létesít; hogy a párkapcsolatok nem szűkíthetők le a pusztára szexualitásra stb.

Sok iskolában szakemberre bízzák a téma feldolgozását azzal, hogy erről kínos az osztályban beszélni, vagy mert az osztályfőnök nem szívesen vállalja. Elképzelhető, hogy van olyan közösség, ahol ez a jó megoldás. Kívánatos viszont, hogy a gyerekek szembesüljenek bizonyos tényekkel, érzelmi, jogi, köznapis vonatkozásokkal.

Magyarországon az utóbbi években – bár javultak a mutatók – rendkívül magas a művi terhesség megszakítások száma:

2003-ban 94 675 elveszülésre jutott 53 789 művi terhességmegszakítás; a műtéten átesettek közül 6 828 nő volt 19 évesnél fiatalabb.

2004-ben 95 137 elveszülésre jutott 52 539 művi terhességmegszakítás, 6 181 nő volt 19 évesnél fiatalabb.

A fiatalkori művi terhességmegszakításon átesett nők csaknem 40%-a válik később meddővé.

A nemkívánatos terhesség számos lelki és társadalmi problémát vet fel.

A terhességmegszakítás is veszteség, nehezen feldolgozható lelki problémákhoz vezet.

A gyermekáldás elkerülésének vannak kevésbé veszélyes és lelkileg kevésbé megterhelő módjai.

Az abortuszt részben a társadalombiztosítás fedezi, és ez évente több milliárd forintos költség.

Magyarországon hagyományosan megengedőbb a terhességmegszakításhoz való viszony, mint a világ számos helyén.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

A téma feldolgozása szóbeli közös értékelést kíván, a szövegek tartalmának ismeretét sem érdemes hagyományos értékelési rendszerben vizsgálni. A modul értékelése mindenképpen egyéni gondolatok megfogalmazásának lehetőségében rejlik. Érezzék át a diákok, hogy a statisztikai adatok mögött egyéni történetek, egyedi helyzetek és döntések rejlenek. Az értékeléshez, beszélgetéshez ajánlott a beszélgetőkör módszertanát alkalmazni. A téma tartalma miatt ne ragaszkodjunk minden résztvevő megszólalásához.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Baba – játékleírás

P2 – Nyitott mondatok, kérdések

Tanulói segédletek

D1 – Egy történet (Annyi példányban készül, ahányan a csoportban vannak.)

D2 – Vitaindító állítások (Egy-egy példányban készül.)